

Europejska żółtaczka drzew pestkowych (czynnik sprawczy: *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*)

Organizm podlegający obowiązkowi zwalczania

Nazewnictwo

Europejska żółtaczka drzew pestkowych (angielska nazwa choroby: European stone fruit yellows, skrót nazwy: ESFY) to wspólna nazwa dla fitoplazmatycznych chorób drzew pestkowych z rodzaju *Prunus*. ESFY obejmuje między innymi: chlorotyczny liściozwój moreli, leptonekrozę śliwy, żółtaczkę brzoskwini, zamieranie śliwy, brzoskwini i migdałów, rozetowatość brzoskwini, przejaśnienie nerwów brzoskwini, europejską żółtaczkę brzoskwini, chorobę Moliéra.

Czynnikiem sprawczym ESFY jest fitoplazma *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*, obecnie sklasyfikowana jako '*Candidatus Phytoplasma prunorum*'.

Inne synonimy czynnika sprawczego to:

- *Apricot chlorotic leafroll phytoplasma*,
- *European stone fruit yellows phytoplasma*
- *Phytoplasma prunorum [Candidatus]*.

Zasięg występowania

ESFY występuje we wszystkich krajach Europy; kilka przypadków choroby stwierdzono również w Republice Południowej Afryki, Egipcie i Iranie.

Rośliny żywicielskie

ESFY występuje przede wszystkim na roślinach moreli, śliwy japońskiej oraz brzoskwini. Notowana była również na czereśni i wiśni.

Objawy występowania i szkodliwość

Objawy chorobowe ESFY zależą od gatunku lub odmiany rośliny żywicielskiej oraz panujących warunków środowiskowych. Najbardziej widoczne są przed okresem kwitnienia i pod koniec lata. Obejmują na ogół chlorozę i zwijanie się ku górze liści oraz przedwczesne rozwijanie się pączków (Fot. 1). Na liściach obserwuje się rozety, zgrubienie nerwów, zdrobnienie i przebarwienia w kolorze czerwonym. Kwiaty są zdeformowane, owoce znacznie mniejsze

i przedwcześnie opadają. Drzewa mogą wykazywać wzrost poza sezonem wegetacyjnym, tj. zimą, co sprawia że stają się bardziej podatne na przemarzanie (Fot. 3,4).

Objawy na moreli: zwijanie się liści ku górze, chloroza i czerwienienie liści, nagłe zamieranie drzewa podczas sezonu wegetacyjnego, drobienie i więdnienie owoców.

Objawy na brzoskwini: zgrubienie nerwów na blaszce liściowej oraz korkowacenie tkanki wokół nerwów, czerwone zabarwienie i zwijanie się liści ku górze; nekrozy wiązek przewodzących (Fot. 2);

Objawy na śliwie japońskiej: zwijanie się brzegów liści ku górze, chloroza i drobienie liści, tworzenie rozet i nekroz wiązek przewodzących. Porażenie drzew śliwy pozostałych gatunków często przebiega bezobjawowo;

Objawy na czereśni i wiśni: (choroba Moliéra) lekkie chlorozy w okresie letnim, deformacja owoców, tworzenie rozet. Młode pędy pozostają niezdrewniałe.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Apricot chlorotic leafroll mycoplasma przenoszona jest przez wektor *Cacopsylla pruni* (miodówka śliwowa) oraz wraz z porażonym materiałem rozmnożeniowym.

Zwalczanie

Rozprzestrzenianiu się ESFY zapobiega produkcja i sadzenie zdrowego materiału rozmnożeniowego. Zwalczanie choroby w sadzie polega przede wszystkim na usuwaniu porażonych roślin oraz eliminowaniu wektorów fitoplazm.

Europejska żółtaczką drzew pestkowych (czynnik sprawczy: *Apricot chlorotic leafroll mycoplasma*)

Organizm podlegający obowiązkowi zwalczania

Fot. 1. Charakterystyczne związanie się liści - objawy wywołane przez *Apricot chlorotic leafroll* na moreli, (fot. 0660039, G. Morvan, INRA, Montfavet, Bugwood.org)

Fot. 2. Brązowe przebarwienia i nekrozy łyka na brzoskwini po okresie zimy spowodowane przez *Apricot chlorotic leafroll*, (fot. 0660039, G. Morvan, INRA, Montfavet, Bugwood.org)

Fot. 3. Przedwczesny rozwój liści na wiosnę, tworzenie się rozet liściowych (zdjęcie udostępnione dzięki życzliwości L. Giunchedi, Università degli studi di Bologna Italy); Projekt Współpracy Bliźniaczej Phare PL 03/IB/AG/02

Fot. 4. Przedwczesny rozwój liści na wiosnę - objawy widoczne na brzoskwini, (fot. 0176093, G. Morvan, INRA, Montfavet, Bugwood.org)